7/4436
25184 851

**T.C.**
**ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI**
Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

**Ankara**

**Sayı** : B.15.0.APK.0.23.300- 889
**Konu** : Yazılı Soru Önergesi

9442 25 HAZİRAN 2001

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: T.B.M.M Başkanlığı'nın 07.06.2001 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-10843 sayılı yazısı.

Yozgat Milletvekili Sayın Mehmet ÇİÇEK'in tarafıma tevcih ettiği, 7/4436-10769 esas no'lu yazılı soru önergesi cevabı, T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99. Maddesi gereği hazırlanarak ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Zeki ÇAKAN
Bakan

EKLER :
EK-1 Önerge Cevabı (2 Sayfa)

DAĞITIM :
Gereği :
T.B.M.M. Bşk.

Bilgi :
Başbakanlık
Devlet Bakanlığı
(Sn. H. Hüsamettin ÖZKAN)

7/4436 352

**YOZGAT MİLLETVEKİLİ SAYIN MEHMET ÇİÇEK'İN**
**YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVABI**
**(7/4436-10769)**

**Sorular 1,2 :**

Tahkim Yasası çıkarıldıktan sonra, yeni bir Kanunla, tahkimin Tahkim Yasası çıkmadan önce imzalanan enerji sözleşmeleri için de geriye dönük olarak geçerli olması yasalaştırılmıştı.

-Bu yasa çerçevesinde hangi enerji ihaleleri ile yeniden pazarlık yapıldı?

-Enerji ihalelerinde yüzde kaç indirim yapıldı?

-Tahkim Yasası öncesinde yurt dışından Türkiye'ye verilen dış kredi faizleri yüksekti. Tahkim Yasasından sonra bu dış kredi faizleri kaça düşürüldü? Devletin karı ne kadar oldu? Kredi faizlerindeki düşmeden dolayı, tüm enerji ihalelerinde yeniden pazarlıklar hangi usullerle yapıldı? Yeni teklifler nasıl alındı? Rekabet ve şeffaflık nasıl gerçekleşti? Yoksa bakan ve yabancı şirket yöneticileri kapalı kapılar ardında el mi sıkıştılar?

-Tahkim Yasası nedeni ile yeniden pazarlık yapılan enerji ihalelerinin toplamı ne kadardır? Bu toplamda görüşmelerle ne kadar indirim gerçekleştirilmiştir?

**Cevaplar 1,2 :**

22 Ocak 2000 tarih ve 23941 sayılı Resmi Gazete'de 4501 sayılı "Kamu Hizmetleri ile ilgili İmtiyaz Şartlaşma ve Sözleşmelerinden Doğan Uyuşmazlıklarda Tahkim Yoluna Başvurulması Halinde Uyulması, Gereken İlkelere Dair Kanun" yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Yeni sözleşmelerde kredi maddesi yeniden düzenlenerek kredi maddesi şirketin bulmuş olduğu kredi koşullarının fizibilite raporunda yer alan ve toplam yatırım tutarının ve tarifenin tespitinde baz alınan kredi koşullarının üzerinde olması halinde fizibilite raporunda belirtilen kredi koşullarının esas alınacağı, Hazine Müsteşarlığı'nın da uygun görüşü alınarak, fizibilite raporunda yer alan kredi şartları ile Hazine Müsteşarlığı'nca uygun bulunan kredi şartları arasındaki farkın toplam yatırım tutarı ve tarifeden düşüleceği hükmü yer almıştır. Bu hüküm sayesinde fizibilitede yer alan kredi koşullarında olabilecek, hazine lehine değişiklik tarifeye yansıtılmıştır. Bu hükümle, gerçekleşebilecek devlet kazancı ancak kredi koşullarının kesinlik kazanmasından sonra hesaplanabilecektir.

Bir ülkenin mevzuatında tahkim mekanizmasına yer vermesi, o ülkenin uluslararası piyasalardan kredi bulmasını kolaylaştıran faktörlerden bir tanesidir. Ülkelerin aldıkları kredilerin faizlerinin düşük veya yüksek olması ise o ülkenin uluslararası piyasalardaki kredi notu ile ilgili bir olay olup, söz konusu Kanun'un çıkmasından sonra dış kredi faizlerinin kaça düştüğü konusu Hazine Müsteşarlığının yetki ve bilgi alanına giren bir konu olduğundan Bakanlığımca bu konuda herhangi bir görüş bildirilememektedir.

YİD modeline göre gerçekleştirilmek üzere sözleşmesi imzalanmış 18 adet HES projesi ile, 5 adet termik santral projesinden, 8 adet HES ve 4 adet termik santral projesi için 4501 sayılı Kanun'dan yararlanılmak üzere müracaat edilmiştir. İlgili şirketler ile yapılan görüşmeler sonucu bu projelerden 4 adet HES ve 3 adet termik santral projesi için 4501 sayılı Kanun'un 7'nci maddesi uyarınca gerekli Bakanlar Kurulu Kararı istihsal edilmiş ve sözleşme üzerinde mutabakat sağlanmış olan 3 HES projesi için özel hukuk hükümlerine tabi uygulama sözleşmesi imzalanmıştır. 1 adet termik santral projesi için ise uygulama sözleşmesi paraflanmıştır.

HES projelerinden 2 adedinde yerli, 1 adedinde ise uluslararası tahkim hükümleri yer almaktadır. 3 adet termik santral projesinde ise uluslararası tahkim hükümleri yer almaktadır. 3 HES projesine ilişkin olarak şirketlerle yapılan görüşmeler sonucu imzalı sözleşmelerinde şirketler eskalasyon uygulamasında bir yıl feragat etmiş olup, bunun sonucunda devletin kazancı yaklaşık 51.4 milyon ABD $ olmuştur. Diğer 3 adet termik santral projesinde ise yatırım tutarı ile tarifede gerçekleştirilen indirimle devletin kazancı yaklaşık 135 milyon ABD $ olmuştur.